

Vad tycker du?

Kritisk granskning av information, ståndpunkter och argument som rör samhällsfrågor i såväl digitala medier som i andra typer av källor - Samhällskunskap, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna får ta ställning i några frågor, argumentera för sin sak och testa hur stark övertygelsen är.

Läraren reflekterar

Under en dag gör vi hundratals val. Några av stor betydelse, några mindre eller betydelselösa. Vi förväntas tycka till om saker, men frågan är hur väl underbyggda våra åsikter egentligen är? Åsikter är sällan stabila och vi är ofta väldigt lättpåverkade av andra eller situationen. Trots detta kan vi uttrycka våra åsikter tämligen starkt och tvärsäkert i många olika frågor. Dessutom hittar vi snabbt argument som styrker våra åsikter. Eleverna är också duktiga på att tycka saker. Varför inte testa om eleverna hittar på argument som passar deras åsikter? Lektionsidén består av tre delar.

Del 1 – Vad tycker du?

Eleverna får träna på att argumentera. De ska helt enkelt försöka hitta så många argument som möjligt som styrker deras åsikt. Dela ut svarsblanketten (som PDF längst ned). Under varje svarsalternativ finns det gott om utrymme att skriva argument (som eleverna sedan kan använda som stöd i samtalen). Läs en fråga i taget och låt eleverna svara enskilt.

Eleverna delger varandra svaren i mindre grupper om 3-4 elever där de också argumenterar för sin sak. Tidsbegränsa diskussionen till ett par minuter per påstående (som är hämtade från Lunds universitet).

Bifogad video: <https://docs.google.com/presentation/d/1e02nttjfsJVV0HqbeNqMn-dMIK2zJtsqOORSOah6Bvc/embed?start=false&loop=false&delayms=3000>

Del 2 – Samtal i helklass

Medan eleverna samtalar byter du i smyg till sida 3 i presentationen. Där har två av frågorna fått helt motsatt innebörd. I fråga 2 har ordet "acceptabelt" blivit "oacceptabelt" och i fråga 5 har ett "inte" smugit sig in i påståendet. Samla in svarsplapparna. Nu får grupperna redogöra för sina samtal i helklass. Gör några nedslag i grupperna. När du kommer till frågorna 2 och 5 kan enskilda elever ges möjlighet att lufta sin syn på saken. Gör så här:

1. Läs påståendet högt och utdela ordet till en elev (du måste ha koll på elevens svar).
2. Berätta och visa hur eleven har svarat och ge denne tid att tänka över argumenten.
3. Eleven får motivera sitt svar.

Det borde väcka några reaktioner i samtalsgruppen... och kanske ge några insikter. Testa detta på några fler utvalda elever (du har säkert god kännedom om vilka som lämpar sig väl att genomföra detta lilla experiment på).

Del 3 – Vad visar experimentet?

Eleverna får fundera på hur det kan komma sig att vi "hittar på" argument som styrker vår åsikt. I vilka frågor är det vanligare än andra? Vet eleverna vad de och andra egentligen tycker om olika frågor? Trevligt om någon kommer till insikten att många frågor inte är så enkla – att världen inte är så digital med enkla svar om rätt och fel – utan går att belysa ur många olika perspektiv... och att livet handlar om att göra val! Mer eller mindre baserade på förnuftsmässiga argument... och mer eller mindre medvetna.

Lgr22 Syfte*

Förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor.

Centralt innehåll*

Kritisk granskning av information, ståndpunkter och argument som rör samhällsfrågor i såväl digitala medier som i andra typer av källor.

Betygskriterier*

Eleven för **välutvecklade** resonemang om samhällsfrågor utifrån kunskaper om förhållanden och strukturer i samhället. Eleven granskar information och åsikter som rör samhällsfrågor i olika källor med **välgrundade** källkritiska argument.

* samhällskunskap, årskurs 7-9